

Bij het begin VAN DEN NIEUWEN CURSUS

Wij hopen niet, dat iemand ons van overdrijving zal beschuldigen, wanneer wij beweren, dat het schooljaar, dat thans te beginnen staat, van beslissende betekenis zal zijn voor de toekomst van het Nederlandsche volk.

Want zij, die deze beschuldiging zouden uitspreken, zouden daarmee blijk geven, dat zij geen oog hebben voor de werkelijke situatie, waarin ons land op het oogenblik verkeert. En het is gevaarlijk blind te zijn voor de werkelijkheid op een tijdstip, dat van ons groote en vèrstrekende beslissingen worden gevraagd. Deze beslissingen betreffen voorzover het de school aangaat, allereerst de levenshouding van de Nederlandsche jeugd, en wel in het bijzonder die jongeren, die geroepen zijn in de toekomst het Nederlandsche volk in de Europeesche volkerengemeenschap te vertegenwoordigen; met andere woorden de leerlingen van de hoogere klassen van ons Middelbaar en voorbereidend Hooger Onderwijs, wier opleiding het met zich brengt, dat zij straks op de sleutelposities in het maatschappelijk en sociale leven ten onzent zullen worden geplaatst.

Zal deze jeugd verder voortschrijden op den weg der ontbinding, dien zij in navolging van zoovele ouderen betreden heeft, en zoo tot „massa” worden in plaats van tot „herontwakend volk”? Zal zij volharden in haar bijna spreekwoordelijk geworden tuchteloosheid, haar gebrek aan vormen, haar materialisme en haar onverschilligheid ten opzichte van alles, wat niet „actueel” is of „succes” belooft?

In het komend schooljaar zal de Nederlandsche jeugd zich daarom radicaal hebben te herzien, wil zij door haar levenshouding in nationalen zin medewerken aan het scheppen van een nieuwe toekomst voor het Nederlandsche volk. En voorzover het de jeugd van Christen-

ouders betreft, die zich op grond van hun geloof verplicht achten hun kinderen een Christelijke opvoeding te geven, komt hier nog bij, dat de vruchten van deze opvoeding thans in concreto zichtbaar moeten worden gemaakt.

Het kan nu niet meer voldoende zijn — ja, het is zelfs wellicht overbodig geworden! — dat deze jeugd „uitwendig” een Christelijk stempel draagt en als zoodanig is „georganiseerd,” zij moet *van binnen uit* van haar Christen-zijn doen blijken; van de kracht, die haar draagt; van de liefde tot God en den naaste, die in haar brandt.

Kan zij dat niet, nù niet, op het beslissende oogenblik, dan is dat een oordeel over haar zelf en een oordeel over degenen, die haar een dood Evangelie en een gestorven (maar niet-wederopgestanen!) Christus hebben bijgebracht; die zich meer bekommerd hebben om hun „principes” dan om een levend geloof en die zich meer hebben geïnteresseerd voor het welslagen van hun religieuze ondernemingen dan voor het zieleheil van de aan hun zorgen toevertrouwde jeugd.

M.a.w. het Christelijk element in ons onderwijs zal nu uit iets anders moeten blijken dan uit schoolboekjes, Bijbel-lezen en bidden; het zal nu moeten blijken uit de aanwezigheid

van den geest van Christus in den dagelijkschen omgang van ouderen en jongeren, en van ouderen en jongeren onderling op school, tijdens het onderwijs.

Daarom gaat het in het komend schooljaar niet om de jeugd alleen en ook niet om het onderwijzers- en leeraren-corps alleen, maar om de *schoolgemeenschap*. Alle hervormingen blijven zonder resultaat, waar deze ontbreekt; en waar zij aanwezig is, gaat het ook zonder hervormingen, hoe dringend zij in menig opzicht ook noodig zijn.

Deze schoolgemeenschap kan alleen ontstaan, wanneer de jeugd bereid is haar levenshouding radicaal te wijzigen, met name tegenover de school.

Daarmee pleiten wij „de school” niet vrij van het aandeel, dat zij draagt in de schuld, waardoor het ontvangen van onderwijs voor driekwart van de leerlingen tot een last in plaats van tot een *voorrecht* geworden is. Wij kennen dit aandeel van de school zeer goed en schatten het zeker niet te laag.

Maar wij meenen, dat het thans de eer der jeugd moet zijn om door een veranderde levenshouding, duidelijk te maken aan de oudere generatie, dat het haar ernst is met het zich voorbereiden op de toekomstige taak, waartoe zij geroepen is; *heilige ernst*.

Zij mag niet langer dulden, dat zij het slachtoffer wordt van bureaucratie en eigen-belang, van sleur en gemakzucht. Zij heeft recht, in naam van de toekomst van ons volk, op het beste van het beste, maar — zij moet door haar houding eerst bewijzen, dat zij haar recht waard is.

Zij moet zèlf de tucht willen in plaats van de tuchteloosheid, en van deze bereidheid openlijk blijk geven door een gedisciplineerd gedrag zoolwel in als buiten de school.

Zij moet zèlf, in het bijzonder in den omgang van jongens en meisjes, duidelijk doen uitkomen, dat zij weet, wat eerbied voor den persoon van een ander beteekent en wat eergevoel heet.

Zij moet zèlf haar lamelndige hang naar snoepen en rooken beteugelen en haar vooze imitatie van het genotsleven van sommige „ouderen” verwerpen.

Zij moet zèlf ten slotte *leeren willen*

In het verre Oosten op de schoolbanken

om het leeren en niet om welke toekomstige reden ook, en daarvan doen blijken door niet met eerlijke en oneerlijke middelen te streven naar dragelijke rapportcijfers, maar door zich uitsluitend te concentreren op het „werk” en in dit werk de voldoening te vinden, die ieder mensch, vroeg of laat, in zijn werk vinden moet, wil hij een *menschelijk* leven blijven leiden en niet afstompen tot het onderdeel van een ma-

chine of als een nutteloos toeschouwer aan den rand van den weg blijven staan.

Natuurlijk zullen de ouderen van hun kant alles kunnen (en moeten!) doen, wat in hun vermogen is, om onze jongeren in dit opzicht bij te staan, maar *het initiatief is aan de jeugd*. Alleen wanneer zij door een radicaal veranderde levenshouding laat zien, dat zij anders wil, zal het ook anders gaan en zal de school

worden tot een *schoolgemeenschap*, waarin jongeren en ouderen te zamen werken aan de toekomst van Nederland als een vrij volk te midden van zijn Europeesche broedervolken; alleen dan zal ook het Christendom als een levend ferment in deze volkerensamenleving kunnen blijven werken.

Mr R. Houwink

OP EEN
NEVELIGEN
MORGEN